

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

عنوان

نقش سلامت معنوی در کیفیت زندگی بیماران مبتلا به سرطان مراجعه کننده به انستیتو کانسر بیمارستان امام خمینی (ره) تهران و ارائه راهکارهای خدمات معنوی برای بیماران سرطانی

استاد راهنما

خانم دکتر رفعت محبی فر

استاد مشاور

آقای دکتر امیر پاکپور حاجی آقا

خانم دکتر آذین نحوی جو

نگارش

عاطفه صادقی

۱۳۹۴

چکیده

زمینه: سلامت معنوی، به عنوان هسته مرکزی سلامتی در انسان، یکی از مفاهیم بنیادینی است که با ایجاد معنا و هدفمندی در زندگی در بهبود بیماری‌های مزمن از جمله سرطان اهمیت ویژه‌ای می‌یابد و از این رو می‌توان آن را به عنوان عاملی مهم در ارتقاء کیفیت زندگی بیماران در نظر گرفت.

هدف: مطالعه حاضر با هدف بررسی نقش سلامت معنوی در کیفیت زندگی بیماران مبتلا به سرطان مراجعه کننده به انستیتو کانسر بیمارستان امام خمینی شهر تهران و تعیین راهکارهایی برای ارائه خدمات معنوی انجام گرفته است.

روش‌ها: فاز اول مطالعه از نوع توصیفی-تحلیلی بوده است که در سال ۱۳۹۳ بر روی ۲۱۰ بیمار مبتلا به سرطان مراجعه کننده به انستیتو کانسر شهر تهران که به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند انجام شده است. اما فاز دوم مطالعه که از نوع کیفی بوده در همان سال و بر روی گروهی از مدیران و مسئولین انستیتو کانسر به منظور شناسایی دیدگاه‌های آن‌ها در مورد خدمات سلامت معنوی و ارائه راهکارهایی در این زمینه که به صورت نمونه‌گیری هدفمند و تا اشباع نظری داده‌ها انتخاب شدند انجام گرفت. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه سلامت معنوی Ellison & Palutzian و پرسشنامه کیفیت زندگی سازمان پژوهش و درمان سرطان اروپا استفاده شد. به‌علاوه به منظور تحلیل بیشتر نقش سلامت معنوی در کیفیت زندگی مبتلایان به سرطان از پرسشنامه‌های اضطراب و افسردگی بیمارستانی و مقابله مذهبی نیز استفاده شده است. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی، رگرسیون خطی گام به گام و آزمون SPSS MACRO مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند و از بسته نرم افزاری SPSS نسخه ۱۶ و MAXQDA^v 10 برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که بین سلامت معنوی و کیفیت زندگی بیماران مبتلا به سرطان مراجعه کننده به انستیتو کانسر بیمارستان امام خمینی شهر تهران رابطه مثبت معنی‌داری ($r = 0/00$ ، $\beta = 0/688$) وجود دارد. همچنین اثر غیرمستقیم سلامت معنوی از طریق سازه‌های اضطراب "ضریب تاثیر $0/1893$ ($CI = 0/2859 - 0/0065$)" و افسردگی "اثری با ضریب منفی $0/2468$ ($CI = 0/1495 - 0/3315$)" و مقابله مذهبی مثبت "ضریب تاثیر $0/0936$ ($CI = 0/070 - 0/53$)" و منفی "اثری با ضریب منفی $0/274$ ($CI = 0/199 - 0/358$)" بر روی کیفیت زندگی بیماران مبتلا به سرطان معنی‌دار بود. در فاز دوم مطالعه مدیران و مسئولین مرکز پیشنهادهایی را برای ارائه راهکارهای خدمات سلامت معنوی در ۴ طبقه حمایت، مدیریت ارائه خدمات، دعا و نیایش و آموزش بیان کردند.

نتیجه‌گیری: لزوم توجه به بعد معنوی سلامت و نیز تقویت آن به عنوان عاملی موثر بر ارتقا کیفیت زندگی بیماران مبتلا به سرطان امری ضروری تلقی می‌گردد و در این راستا توجه به نیازهای معنوی بیماران و ارائه راهکارهایی در زمینه خدمات سلامت معنوی بیماران می‌تواند کمک شایانی در راستای افزایش کیفیت زندگی بیماران مبتلا به سرطان داشته باشد.

کلیدواژه‌ها: سلامت معنوی، کیفیت زندگی، سرطان، راهکارهای خدمات معنوی

¹Confidence Interval